

พระราชบัญญัติ

ควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ

ในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑)

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ตอนที่ ๕ เล่ม ๖๒ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๘

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ เพื่อให้มีเครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งของต่าง ๆ เพียงพอแก่ความต้องการของประเทศ

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๔๙๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงเกษตรราธิการ ปลัดกระทรวงการอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสามนายแต่ไม่เกินหกนาย ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจและหน้าที่ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๒ ตอนที่ ๕

มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจ

(๑) กำหนดเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่นใดที่จะให้อยู่ในความควบคุมเพื่อให้เพียงพอแก่ความต้องการทั่วราชอาณาจักร หรือเฉพาะในเขตท้องที่หนึ่งท้องที่ใด

(๒) จัดการปันส่วนในการซื้อ การขาย ตลอดจนการวางเงื่อนไขของการซื้อ หรือการขาย สิ่งของที่ควบคุม

(๓) กำหนดราคาสูงสุดของสิ่งของที่ควบคุม

(๔) สั่งบังคับให้ขายสิ่งของที่ควบคุม ตามปริมาณหรือราคาคณะกรรมการกำหนด โดยให้ขายให้แก่คณะกรรมการ หรือผู้หนึ่งผู้ใดที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) สั่งบังคับให้แจ้งปริมาณหรือให้แจ้งสถานที่เก็บ ห้ามนำซื้อ หรือขาย หรือให้ หรือใช้เอง หรือยกย้าย หรือเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งของที่ควบคุม

(๖) วางระเบียบหรือห้ามการส่งออกนอกหรือนำเข้ามาในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งซึ่งสิ่งของที่ควบคุม

(๗) เข้าควบคุมหรือเข้าดำเนินกิจการ อันเกี่ยวกับ การผลิตหรือการจำหน่ายสิ่งของที่ควบคุม

ตอนที่ ๕ เล่ม ๖๒ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗

(๘) กำหนดเงื่อนไขและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การควบคุมได้ดำเนินโดยสะดวกตามความจำเป็นของเหตุการณ์

มาตรา ๕ คณะกรรมการมีอำนาจที่จะแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือคณะบุคคลหนึ่งคณะบุคคลใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการอันอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ตามมาตรา ๔ (๒) (๓) (๔) และ (๕) แทนคณะกรรมการได้

มาตรา ๖ เมื่อได้มีการจัดการปันส่วนในการซื้อขายเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุมแล้ว คณะกรรมการหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อาจอนุญาตพิเศษยกเว้น โดยขยายปริมาณกำหนดหรือไม่มีปริมาณกำหนดให้เป็นรายบุคคลได้

มาตรา ๗ ให้กรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ใด คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แต่งตั้งขึ้น มีอำนาจเข้าไปในสถานที่หรือบ้านเรือนของบุคคลใด ๆ เพื่อตรวจตราเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุมในเวลาทำงานตามปกติ และมีอำนาจสั่งบุคคลใดมาให้อพยพย้ายในเรื่องอันเกี่ยวกับการนั้นได้

๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๒ ตอนที่ ๕

มาตรา ๘ การซื้อ การขาย เครื่องอุปโภคบริโภคและ
ของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุม ชนิดใดเป็นการค้า คณะ
กรรมการจะกำหนดให้กระทำ ณ ร้านค้าที่ได้จดทะเบียนพาณิชย์
ไว้แล้ว และโดยเจ้าของหรือผู้ที่มีอำนาจจัดการร้านค้านั้น
หรือโดยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งได้จดทะเบียนเป็นผู้ทำการ
ค้าตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดก็ได้ หรือจะให้มีการซื้อขาย
ณ ที่และโดยบุคคลซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบอำนาจ
อนุญาตก็ได้

มาตรา ๙ ให้ถือว่าจำนวนเครื่องอุปโภคบริโภคและ
ของอื่น ๆ ที่มีไว้เกินกว่าปริมาณอันจำเป็นที่คณะกรรมการ
กำหนดเป็นการมีไว้เพื่อการค้า

มาตรา ๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศหรือคำสั่งของคณะ
กรรมการหรือของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งออกตามความใน
มาตรา ๔ หรือทำการซื้อ หรือขายเครื่องอุปโภคบริโภคและ
ของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุมเป็นการค้าโดยมิได้มีอำนาจ
และมิได้กระทำ ณ ที่ที่กำหนด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘ มี

ตอนที่ ๘ เล่ม ๖๒ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๘๘

ความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๑ ผู้ใดได้รับอนุญาตให้ซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค และของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุมได้ โดยแจ้งว่าจะนำไปใช้เพื่อการหนึ่ง หรือโดยรับรองว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขของคำอนุญาต ชื่อของนั้นแล้วนำไปใช้เพื่อกิจการอื่น หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของคำอนุญาต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๒ ผู้ใดได้รับอนุญาตให้ซื้อของตามบัตรปันส่วน หรือตามที่ทางราชการอนุญาตเพื่อการอุปโภคบริโภคสำหรับตนหรือครอบครัว ชื่อของนั้นมาขายให้แก่ผู้อื่น ผู้ขายมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๓ ผู้ใดทำการซื้อ หรือขาย หรือให้บัตรปันส่วนแก่ผู้อื่น ทั้งผู้ซื้อ ผู้ขาย ผู้ให้ ผู้รับ มีความผิดต้องระวางโทษ

๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๒ ตอนที่ ๕

ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับ
ทั้งจำ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดมีเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ
ที่ได้มีประกาศควบคุมไว้เพื่อการค้า แต่ไม่ยอมขายเมื่อมีผู้
ขอซื้อไปอุปโภคบริโภค และโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร มี
ความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุก
ไม่เกินสี่ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๕ ผู้ใดได้รับอนุญาตให้ขายของที่มีกำนันส่วน
หรือของที่ทางราชการมอบให้เพื่อขาย

(๑) มีของนั้นแต่ไม่ขายให้แก่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากทาง
ราชการให้ซื้อ

(๒) กระทำการใด ๆ จนได้ของจากผู้ที่ได้รับอนุญาตจาก
ทางราชการให้ซื้อมาเป็นของตน

(๓) ช่วยเหลือผู้ที่มีได้รับอนุญาตจากทางราชการให้ซื้อ
ได้ซื้อของนั้นไป หรือ

(๔) กระทำการใด ๆ ให้ของที่มีกำนันส่วนหรือของที่
ทางราชการมอบให้เพื่อขายแก่ผู้รับอนุญาต ตกไปเป็นของที่
อยู่นอกจำนวนกำนันส่วน หรือนอกจำนวนที่ทางราชการมอบให้

ตอนที่ ๕ เล่ม ๖๒ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘

มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖ ผู้ใดมีเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุม ชักขาย หรือทำลาย หรือเปลี่ยนสภาพซ่อนเร้นปิดบัง หรือไขข้อบายด้วยประการใด ๆ เพื่อมิให้ถูกควบคุมหรือให้ควบคุมได้ยาก มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการหรือของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้ดำเนินการควบคุม ซึ่งได้สั่งตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดขัดขืนหรือฝ่าฝืนคำสั่งของกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แต่งตั้งขึ้นในการปฏิบัติตามมาตรา ๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๒ ตอนที่ ๘

มาตรา ๑๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดปฏิบัติกรหรือละเว้น
ปฏิบัติกรในหน้าที่อันเป็นการช่วยเหลือ หรือก่อให้เกิด
ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดแก่ผู้ที่จะกระทำกร หรือกระทำ
กรฝ่าฝืนบท แห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ มี
ความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๐ เครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้
มีประกาศควบคุมซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดให้รับเสีย

มาตรา ๒๑ เครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ของ
ราชการไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ควง อภัยวงศ์

นายกรัฐมนตรี

ตอนที่ ๕ เล่ม ๖๒ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘

แถลงการณ์

การควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ขณะนี้มีกฎหมายควบคุมอยู่แล้ว คือ พระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๔๘๓ พระราชกฤษฎีกานี้ ออกตามความในพระราชบัญญัติมอบอำนาจให้รัฐบาลในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๔๘๔ การที่ได้ตราพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๔๘๘ ขึ้น ก็เพื่อเปลี่ยนวิธีการควบคุมโดยพระราชกฤษฎีกา เป็นวิธีการควบคุมโดยพระราชบัญญัติ ที่ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๔๘๘ นี้ แต่ยังไม่ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๔๘๓ นั้น ก็เพื่อให้การควบคุมต่อเนื่องกัน พระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าวจะยกเลิกในภายหลัง เมื่อได้ปฏิบัติ การตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๔๘๘ ครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว

๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๒ ตอนที่ ๘

ฉะนั้น จึงขอแจ้งให้ทราบว่า การกระทำใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืน พระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๔๘๗ ยังคงเป็นความผิดตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนั้นอยู่

กระทรวงพาณิชย์

๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘